

Protokół kontroli doraźnej

1. Nazwa szkoły, siedziba: **Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 39 im. Obrońców Pokoju w Gliwicach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Gliwicach, ul. Obrońców Pokoju 4, 44-105 Gliwice**
2. Imię i nazwisko dyrektora szkoły: **Beata Włodarczyk**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, 40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a**
4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Beata Górna**
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **24 stycznia 2020 roku, DK-GL.5533.2.86.2019**
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **30 stycznia 2020 roku / 30 stycznia 2020 roku**
7. Tematyka kontroli:

Kontrola w zakresie posiadania przez nauczycieli wymaganych kwalifikacji do prowadzenia przydzielonych im zajęć, a także przestrzegania praw ucznia i praw dziecka, w szczególności dotyczących organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć rewalidacyjnych z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

8. Czynności kontrolne:

W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowę z dyrektorem zespołu panią Beatą Włodarczyk, wicedyrektorem panią Aleksandrą Sikorą i pedagogiem szkolnym panią Małgorzatą Łodo oraz przeanalizowano szkolną dokumentację: arkusz organizacji ZSP-4 19 00 na rok szkolny 2019/20 wraz z wprowadzonymi do niego zmianami (arkusze: ZSP-4 19 01, ZSP-4 19 02, ZSP-4 19 03, ZSP-4 19 04), opinie organu nadzoru pedagogicznego do arkusza organizacji, dzienniki zajęć, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (Nr: 35/18/19, 341/16/17, 352/16/17, 342/15/16 i 270/17/18), indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, wielospecjalistyczne oceny poziomu funkcjonowania ucznia i materiał zgromadzony w indywidualnych teczkach uczniów objętych kształceniem specjalnym i pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości:

Kontrolę przeprowadzono na polecenie Śląskiego Kuratora Oświaty w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w organizacji kształcenia specjalnego w arkuszu organizacji Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 39 im. Obrońców Pokoju w Gliwicach.

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, co następuje:

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

- 1) Arkusz organizacji ZSP-4 19 00 na rok szkolny 2019/20 został zatwierdzony 28 maja 2019 roku przez Zastępcę Prezydenta Miasta po zasięgnięciu opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny. W opinii tego organu z 17 maja 2019 roku (sygnatura: DK-GL.542.7.259.2019) zwrócono uwagę na brak informacji o kwalifikacjach nauczycieli uprawniających do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych z dzieckiem słabowidzącym, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera oraz z dzieckiem z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją zgodnych z § 23 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. poz. 1575, z późn. zm.). W dołączonym do arkusza zestawieniu zajęć rewalidacyjnych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nie wskazano, które orzeczenia wydano dla dzieci Przedszkola Miejskiego z Oddziałami Integracyjnymi nr 28 w Gliwicach wchodzącego w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Gliwicach, a które dla uczniów szkoły podstawowej tego zespołu.
- 2) W opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny z 24 września 2019 r. (sygnatura: DK-GL.542.7.259.2019) do tzw. aneksu nr 1 oznaczonego jako: arkusz organizacji ZSP-4 19 01 na rok szkolny 2019/2020 wskazano, że przedłożona dokumentacja nie zawiera informacji na temat wprowadzonych do arkusza organizacji zmian, o których mowa w art. 110 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.) oraz w § 17 ust. 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. poz. 502).
- 3) Dyrektor w dniu kontroli poinformował, że do Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 39 im. Obrońców Pokoju w Gliwicach uczęszcza 27 uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego wydanymi ze względu na niepełnosprawność, w tym: słabosłyszących – 1, słabowidzących – 2, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją – 10, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – 3 oraz z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 10 i z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 1. Kontrolą objęto dokumentację 5 losowo wybranych uczniów.
- 4) Ustalono, że kształcenie specjalne uczniów niepełnosprawnych zorganizowano w oparciu o orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na rodzaj niepełnosprawności określonej w przepisach prawa, wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym w poradni specjalistycznej zgodnie z art. 127 ust. 1 i 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.) i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. poz. 1743).
- 5) Dla każdego ucznia niepełnosprawnego został opracowany indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe zgodnie z wytycznymi określonymi w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. poz. 1578, z późn. zm).

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

lub wynikających z wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, zespół nie stwierdził potrzeby realizowania wybranych zajęć edukacyjnych indywidualnie z uczniem lub w grupie do 5 uczniów, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia.

- 13) W ramach zajęć rewalidacyjnych w przypadku ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (orzeczenia nr 342/15/16 i 270/17/18) w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym nie uwzględniono zajęć rozwijających umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 3. Dyrektor wyjaśnił, że w kadrze pedagogicznej zespołu brak osoby z kwalifikacjami uprawniającymi do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych z dziećmi z tą niepełnosprawnością. Nie wpłynęły również oferty kandydatów do zatrudnienia w odpowiedzi na ogłoszenia o naborze publikowane na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Katowicach. Pani dyrektor okazała dokumenty potwierdzające, że w bieżącym roku szkolnym dofinansowuje studia podyplomowe dwóch pracowników na kierunkach: „Edukacja i rehabilitacja osób ze spektrum autyzmu” i „Pedagogika specjalna w zakresie edukacji i rewalidacji osób z autyzmem i zespołem Aspergera”. W związku z tym od września 2020 roku planuje przydzielić zajęcia rewalidacyjne wykwalifikowanym specjalistom. Kierująca zespołem oświadczyła również, że prowadzenie zajęć rewalidacyjnych przez oligofrenopedagoga w przypadku ucznia klasy szóstej (orzeczenie nr 270/17/18) podyktowane jest prośbą rodzica ze względu na pozytywną relację dziecka z nauczycielem, który był jego wychowawcą na I etapie edukacji.
- 14) Przedstawiona dokumentacja zgromadzona w indywidualnej teczce każdego dziecka nie odzwierciedla składu zespołu zgodnego z § 6 ust. 3 rozporządzenia, w którym określono, że zespół tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem. W świetle przywołanego przepisu zadaniem zespołu jest opracowanie indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając diagnozę i wnioski sformułowane na jej podstawie oraz zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego (§ 6 ust. 4). W przedłożonych indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych w części oznaczonej: „XI zatwierdzenie IPETU” widnieje tabela, w której określono członków zespołu do spraw udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Tworzą go:
- a) wychowawca oddziału, specjaliści prowadzący zajęcia rewalidacyjne i zajęcia określone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz nauczyciel współorganizujący kształcenie integracyjne dla dziecka z orzeczeniem nr 342/15/16,
 - b) wychowawca oddziału, specjalista prowadzący zajęcia rewalidacyjne i pedagog dla ucznia z orzeczeniem nr 35/18/19,
 - c) wychowawca oddziału, specjalista prowadzący zajęcia rewalidacyjne i nauczyciel współorganizujący kształcenie integracyjne dla dziecka z orzeczeniem nr 270/17/18,
 - d) wychowawca oddziału, specjaliści prowadzący zajęcia rewalidacyjne i zajęcia określone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz nauczyciel współorganizujący kształcenie integracyjne dla podopiecznego z orzeczeniem nr 352/16/17,
 - e) wychowawca oddziału, specjaliści prowadzący zajęcia rewalidacyjne i zajęcia określone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz nauczyciel współorganizujący kształcenie integracyjne dla ucznia z orzeczeniem nr 341/16/17.

- 6) W każdym kontrolowanym indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym określono zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych, o których mowa w art. 44b ust. 8 pkt 1 z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2019 r. poz. 1481, z późn. zm.) do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w szczególności przez zastosowanie odpowiednich metod i form pracy z uczniem, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. poz. 1578, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem”.
- 7) We wszystkich indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych określono zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem ukierunkowane na poprawę jego funkcjonowania oraz działania o charakterze rewalidacyjnym, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. rozporządzenia.
- 8) W dwóch indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych (orzeczenia nr 341/16/17 i 342/15/16) w roku szkolnym 2019/2020 określono formy i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. W dwóch kolejnych przypadkach (orzeczenia nr 35/18/19 i 270/17/18) działań w tym zakresie nie ujęto, zaś szkoła nie udokumentowała braku zgody rodziców na te zajęcia. W programie opracowanym dla dziecka z orzeczeniem o nr 352/16/17, zdaniem dyrektora, dokonano omyłkowego zapisu zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej (m.in. zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne) w części dotyczącej proponowanych zajęć rewalidacyjnych.
- 9) Wszystkie analizowane indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne określają działania wspierające rodziców ucznia zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia oraz w zależności od potrzeb zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia.
- 10) We wszystkich indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych określono zajęcia rewalidacyjne, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia oraz ustalono ich realizację w wymiarze 2 godzin tygodniowo, odpowiednio do wymiaru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. poz. 639). W dokumencie jednego dziecka (orzeczenie nr 352/16/17) umieszczono informację o rezygnacji z zajęć rewalidacyjnych.
- 11) W każdym kontrolowanym indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym określono zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia.
- 12) We wszystkich indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych po uwzględnieniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego

M

BG

Poniżej w tabeli znajdują się podpisy rodzica i dyrektora. Nad tabelą umieszczono adnotację: „*IPET opracowano w oparciu o wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania ucznia. Za realizację IPET-u w roku szkolnym odpowiadają współpracujący ze sobą nauczyciele i specjaliści Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Gliwicach*”. Odrębny dokument z nagłówkiem: „*Osoby odpowiedzialne za przygotowanie i realizację indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (wychowawca, nauczyciele, specjaliści)*” lub „*Lista nauczycieli prowadzących zajęcia edukacyjne w klasie (...) – wszyscy nauczyciele realizują zalecenia PPP dla ucznia oraz wytyczne zawarte w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym ucznia*” przedstawia tabelę z wykazem i podpisami wszystkich nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem. Ocenę wielospecjalistyczną, o której mowa w § 6 ust. 4 rozporządzenia umieszczono w indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych w części oznaczonej: „*II. Wielospecjalistyczna wstępna ocena poziomu funkcjonowania ucznia*”, mimo, że nie została wskazana jako element IPET-u w § 6 ust. 1.

Zgodnie z § 6 ust. 7 rozporządzenia spotkania zespołu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym. W przypadku każdego dziecka w roku szkolnym 2019/2020 spotkania zespołu odbyły się we wrześniu 2019 r. i w styczniu 2020 r. Z dokumentacji wynika, że celem pierwszego spotkania było zapoznanie rodziców ucznia z treścią IPET-u oraz jego podpisanie. Przedmiotem kolejnego zebrania było dokonanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia po pierwszym półroczu (§ 6 ust. 9). W obu przypadkach w skład zespołu wchodził wychowawca oraz specjaliści prowadzący zajęcia rewalidacyjne i zajęcia ustalone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Nie byli obecni nauczyciele zajęć edukacyjnych uczący dziecko. Protokół spotkania podpisał rodzic, który zgodnie z § 6 ust. 11 rozporządzenia ma prawo uczestniczyć w spotkaniach zespołu opracowywaniu i modyfikacji programu oraz dokonywaniu wielospecjalistycznych ocen. Dyrektor wyjaśnił, że wychowawca, jako koordynator pracy zespołu, pozyskuje informacje na temat ucznia od wszystkich uczących, które są uwzględniane podczas dokonywania wielospecjalistycznej oceny i sporządzania indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego. Załącznikiem do wielospecjalistycznej oceny dokonywanej po pierwszym półroczu jest wykaz ocen ucznia. Jak wynika z dokumentacji sposób realizacji zadań przez zespół odpowiedzialny z planowanie pracy z dzieckiem posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nie spełnia regulacji zawartych w § 6 ust. 3, 7, 9 i 11 rozporządzenia.

- 15) Dyrektor zespołu zawiadomił pisemnie, w sposób przyjęty w tej szkole podstawowej, rodziców ucznia o terminie każdego spotkania zespołu opracowującego i modyfikującego indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (aneks do IPET-u) oraz dokonującego wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania ucznia i możliwości uczestniczenia w tym spotkaniu, zgodnie z § 6 ust. 11 rozporządzenia. W indywidualnych teczkach znajdują się pisemne zawiadomienia, na których widnieją podpisy rodziców.
- 16) Rodzice każdego ucznia poświadczyli podpisem, że otrzymali kopię wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania ucznia i indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego, zgodnie z § 6 ust. 12 rozporządzenia.
- 17) Dyrektor zespołu powierzył prowadzenie innych zajęć odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia

niepełnosprawnego, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, nauczycielom lub specjalistom posiadającym kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia, zgodnie z § 7 ust. 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. poz. 1578, z późn. zm.) w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. poz. 1575, z późn. zm.). Jak wskazano w pkt. 13 protokołu odstępstwo stanowią przypadki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (orzeczenia nr 342/15/16 i 270/17/18) dla których dyrektor zobowiązał się przydzielić zajęcia rewalidacyjne nauczycielom po ukończeniu przez nich studiów podyplomowych w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności podopiecznych.

10. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły: **nie dotyczy**
11. Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.) **zaleca się:**

- 1) **określenie w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym form i okresu udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiaru godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. poz. 1578, z późn. zm.),**

Termin realizacji: **28 luty 2020 r.**

- 2) **realizację zadań, o których mowa w § 6 ust. 7, 9 i 11 przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem, zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. poz. 1578, z późn. zm.),**

Termin realizacji: **6 luty 2020 r.**

WIZYTATOR

B. Górna
mgr Beata Górna

Glinice, 05.02.2020

.....
podpis kontrolującego, miejsce i data podpisania protokołu

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

Dyrektor
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4

mgr Beata Włodarczyk

Glinice, 5.02.2020.

.....
podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data podpisania protokołu

12. Poświadczenie odbioru protokołu kontroli:

Dyrektor
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4

mgr Beata Włodarczyk

Glinice, 5.02.2020.

.....
podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data odbioru protokołu

Dyrektorowi szkoły/placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnego, umotywowanego zastrzeżenia dotyczącego ustaleń zawartych w protokole kontroli do Śląskiego Kuratora Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice, zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. poz. 1658, z późn. zm.).

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

M

BŁ